

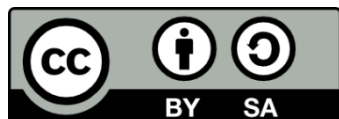
Λογοτεχνική Μετάφραση I

Ενότητα 3: Κείμενο-συγκείμενο-διακείμενο

Τιτίκα Δημητρούλια

Τομέας Μετάφρασης

Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Κείμενο-συγκείμενο-διακείμενο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στόχοι της ενότητας

Στόχος της ενότητας είναι:

1. Να αναδείξει ως μονάδα μετάφρασης το κείμενο
2. Που συγκροτεί το νόημά του στη σχέση του με το συγκεκριμένο
3. Και τα διακείμενά του

Μονάδα μετάφρασης

- Η μονάδα μετάφρασης στη λογοτεχνική μετάφραση είναι το κείμενο,
- όχι η πρόταση και πολύ περισσότερο η λέξη,
- που είναι λειτουργικές και σημαντικές σε επίπεδο μεθοδολογικό.

Το νόημα του κειμένου

- Το κείμενο, προκειμένου να γίνει πλήρως κατανοητό,
- αφού οριστεί το γένος/είδος του που επηρεάζει πρωταρχικά τη μετάφραση,
- οφείλει να τοποθετηθεί στο corpus του συγγραφέα
- και στο συγκειμενικό
- και διακειμενικό του δίκτυο

Ένα ελληνικό παράδειγμα

Ο κυρ Μόσχος είχεν ως συντροφιάν το τσιμπούκι του, το κομβολόγι του, το σκαλιστήρι του και την ανεψιάν του την Μοσχούλαν. Η παιδίσκη θα ήτον ως δύο έτη νεωτέρα εμού. Μικρή επήδα από βράχον εις βράχον, έτρεχεν από κολπίσκον εις κολπίσκον, κάτω εις τον αιγιαλόν, έβγαζε κοχύλια κ' εκυνηγούσε τα καβούρια. Έτον θερμόαιμος και ανήσυχος ως πτηνόν του αιγιαλού. Έτον ωραία μελαχροινή, κ' ενθύμιζε την νύμφην του Άσματος την ηλιοκαυμένην, την οποίαν οι υιοί της μητρός της είχαν βάλει να φυλάη τ' αμπέλια· «Ιδού εί καλή, η πλησίον μου, ιδού εί καλή· οφθαλμοί σου περιστεραί..». Ο λαιμός της, καθώς έφεγγε και υπέφωσκεν υπό την τραχηλιάν της, ήτον απείρως λευκότερος από τον χρώτα του προσώπου της. (Παπαδιαμάντης, Όνειρο στο κύμα)

Στοιχεία συγκρότησης του νοήματος

- Ελληνική πεζογραφία 19^{ος} αιώνας
- Ηθογραφία
- Γλωσσικό ζήτημα
- Συγγραφική ιδιοπροσωπία

Ορισμένα ζητήματα για προβληματισμό

- Ο μεταφραστής οφείλει να αντιμετωπίσει συνολικά το ζήτημα της **καθαρεύουσας**, ειδικά μάλιστα που σε άλλες γλώσσες δεν παρατηρείται αντίστοιχο φαινόμενο.
- Καλείται επίσης να διαχειριστεί τη **διαβάθμισή** της, όπως εδώ προκύπτει από το παράθεμα του *Άσματος Ασμάτων* σε σχέση με την απλή καθαρεύουσα της αφήγησης – και τη δημοτική των διαλόγων, αποτύπωμα της εντοπιότητας, άρα της αυθεντικότητας.
- Προβληματίζεται για την απόδοση της **διακειμενικότητας**, η οποία λαμβάνει και τη μορφή παράφρασης, ενταγμένης στο κείμενο, και ρητού παραθέματος και η οποία χρήζει συστηματικής αντιμετώπισης.

- Σημαντικό είναι το ζήτημα των **κύριων ονομάτων** εν προκειμένω, που είναι φορείς πολλαπλής σημασίας (η οποία σε έναν απλό μεταγραμματισμό χάνεται),
- η μετάφραση των εικόνων,
- η απόδοση της ιδιαίτερης σύνταξης του Παπαδιαμάντη, η οποία πέραν του ρυθμού είναι φορέας σημασίας επίσης,
- καθώς και η απόδοση των συνδηλώσεων.

Συγκεκριμένη αναφορά στο συγκείμενο

- διακρίνεται σε **γλωσσικό περικείμενο (co-texte)** και ευρύτερο **πολιτισμικό συγκείμενο (con-texte)**.
- Στην περίπτωση του αποσπάσματος του Παπαδιαμάντη, η παράγραφος αποτελεί το άμεσο γλωσσικό περικείμενο της πρότασης.
- Το πολιτισμικό συγκείμενο, τα ευρύτερα συμφραζόμενα της εποχής, του είδους, της δημιουργίας του συγγραφέα δίνουν εξ αρχής σημαντικές πληροφορίες για το κείμενο, επικαθορίζουν δηλαδή το νόημα (βλ. προηγούμενη διαφάνεια).

Antoine Bello, Έρευνα για την εξαφάνιση της Εμιλί Μπρυνέ

- Αρχικά θα ήθελα να μου αφηγηθείτε τα γεγονότα του σαββατοκύριακου, από την αναχώρηση της συζύγου σας το Σάββατο το πρωί ως τη στιγμή όπου αποφασίσατε να πάτε στην αστυνομία.
- Φοβάμαι ότι είναι η δική μου σειρά τώρα να ζητήσω συγγνώμη. Έχω όλη την καλή διάθεση, αλλά αδυνατώ να σας απαντήσω. Όταν ξύπνησα σήμερα το πρωί διαπίστωσα ότι δεν θυμάμαι το παραμικρό από όσα έγιναν τις τρεις τελευταίες μέρες. Ο φύλακας άγγελός μου, ο επιθεωρητής Σαρινιόν, μου αφηγήθηκε πώς βρέθηκα στο νοσοκομείο. Καταλαβαίνω ότι η γυναίκα μου εξαφανίστηκε αλλά δεν είμαι δυστυχώς σε θέση να σας βοηθήσω.

Δεν έδειχνε καν να τον πειράζει. Του επεσήμανα ότι η αμνησία του ήταν πολύ βολική.

- Και πόσο ερμηνεύσιμη όμως!, διαμαρτυρήθηκε. Είναι σύνηθες τα θύματα κακοποίησης να καταφεύγουν στην αμνησία. Δύσκολα μπορεί κανείς να τους το προσάψει αυτό, δεν συμφωνείτε;
- Μα φυσικά. Συμπάσχω μάλιστα ακόμη περισσότερο καθώς πάσχω κι εγώ από μια κάπως ιδιαίτερη μορφή αμνησίας.
- Αλήθεια; Τι απίστευτη σύμπτωση! Τι είδους αμνησία, αν μου επιτρέπετε;
- Προχωρητική. Μετά από ένα ατύχημα που συνέβη πέρσι, η μνήμη μου δεν μπορεί πλέον να δημιουργήσει νέες αναμνήσεις. Ξυπνώ κάθε πρωί έχοντας ξεχάσει εντελώς τα γεγονότα της προηγούμενης μέρας.
- Μην παραπονιέστε. Υπάρχουν οξείες περιπτώσεις όπου ο ασθενής δεν θυμάται τι έκανε πριν από πέντε λεπτά. Ο γιατρός σας σας εξήγησε τη λειτουργία της μνήμης; Μα τι λέω, ο ανόητος! Και να σας την εξήγησε, δεν θα τη θυμάστε.

Ενέτεινα την προσοχή μου, σκεπτόμενος ότι πολύ θα χαιρόμουν αύριο να διαβάσω τις αναλυτικές αυτές εξηγήσεις του Μπρυνέ, μετά τις συγκεχυμένες εξηγήσεις της Μόνικας.

- Η αμνησία σας προκαλείται από μια απορρύθμιση του ιππόκαμπου. Πολύ σχηματικά, τα σήματα που δέχονται οι αισθήσεις σας κατευθύνονται κανονικά προς τον εγκέφαλό σας μέσω ενός ιεραρχικού συστήματος –συγχωρέστε μου την παρομοίωση– αντίστοιχου με αυτού μιας μεγάλης εταιρείας. Σε κάθε όροφο συναντά κανείς ένα σωρό υπαλλήλους γεμάτους ζήλο που βάζουν τα δυνατά τους να διεκπεραιώσουν όσο το δυνατόν περισσότερους φακέλους στο δικό τους επίπεδο, ώστε να μη βάλουν σε κόπο τους ανωτέρους τους στο επάνω πάτωμα. Οι περισσότεροι φάκελοι δεν προχωράνε πέρα από τον πρώτο όροφο. «Με ρωτάνε τι ώρα είναι; Ε, δίνω εντολή στα μάτια να γυρίσουν προς τον καρό.». Ας φανταστούμε τώρα ότι ένας υπάλληλος σκοντάφτει σε ένα πρόβλημα με το οποίο δεν βγάζει άκρη. «Με ρωτάνε τι καιρό κάνει στο Τιμπουκτού. Δεν έχω την παραμικρή ιδέα!». Την ίδια στιγμή, στο διπλανό γραφείο, ένας από τους συναδέλφους του κοιτάζει συλλογισμένος κι απορημένος ένα δελτίο καιρού του Τιμπουκτού κι αναρωτιέται τι να το κάνει. Ανεβάζουν λοιπόν κι οι δυο τους φακέλους τους στον δεύτερο όροφο, όπου ένας ανώτερος υπάλληλος ενώνει τα δύο μισά του προβλήματος. Στη διαδικασία αυτή, ο ιππόκαμπος καταλαμβάνει τον τελευταίο όροφο. Σ' αυτόν φτάνουν μόνο οι πληροφορίες που τα κατώτερα κλιμάκια δεν κατάφεραν να οργανώσουν σε γνωστές αλληλουχίες, με άλλα λόγια κάθε τι καινούργιο. Αποθηκεύει λοιπόν τις πληροφορίες αυτές στο νεοφλοιό, κυρίως κατά τις φάσεις του ύπνου. Στην περίπτωσή σας, ο ιππόκαμπος δεν αναγνωρίζει το καινούργιο και έτσι δεν μπορεί να το μετασχηματίσει σε αναμνήσεις.

(Η πένα μου αδικεί την εξαιρετικής καθαρότητας παρουσίαση του Μπρυνέ).

- Δεν φαίνεστε να υποφέρετε από σοβαρές λειτουργικές διαταραχές, συνέχισε. Συμπεραίνω ότι μπορεί ο ιππόκαμπος σας να έχει υποστεί βλάβη, ο νεοφλοιός σας όμως είναι άθικτος. Αυτό σημαίνει ότι έχετε διατηρήσει τη διαδικαστική μνήμη σας –ξέρετε να κολυμπάτε και να οδηγείτε– και ότι προφανώς έχετε πρόσβαση σε όλες τις αναμνήσεις σας προ του ατυχήματος.
- Ακριβώς. Πριν από λίγο αναγνώρισα τον επιθεωρητή Σαρινιόν, αλλά αύριο θα έχω ξεχάσει το πρόσωπό του.
- Τόσο το καλύτερο για σας, αστειεύτηκε. Πώς συνέβη το ατύχημα;

Του επανέλαβα την ιστορία όπως μου την αφηγήθηκε η Μονίκ σήμερα το πρωί:

- Προσπαθούσα να πιάσω ένα βιβλίο στριμωγμένο ανάμεσα σε δύο εγκυκλοπαίδειες στο πιο ψηλό ράφι της βιβλιοθήκης μου. Έπεσε πάνω μου το έπιπλο, το οποίο δεν ήταν καρφωμένο στον τοίχο. Με βρήκαν αναίσθητο, θαμμένο κάτω από τα βιβλία.
- Και ποιο έργο επιθυμούσατε διακαώς να πιάσετε;
- Είναι αστείο, την ίδια ακριβώς ερώτηση έκανα στη Μονίκ. Μια ανθολογία αστυνομικού μυθιστορήματος.

[...]

- Σχεδιάζα να γράψω μια μονογραφία σχετικά με τον Ηρακλή Πουαρό πριν από το ατύχημά μου. Έχετε διαβάσει Αγκάθα Κρίστι;
- Όπως όλος ο κόσμος, υποθέτω.

Ανέφερε χωρίς εμφανή προσπάθεια τις τελευταίες προτάσεις από τους Δέκα μικρούς νέγρους: «Όταν θα γαληνέψει η θάλασσα, θα έρθει κόσμος με βάρκες από την ακτή. Δέκα πτώματα και ένα άλυτο αίνιγμα, αυτό θα βρουν στο νησί του Νέγρου.»

- Φρικτά κακογραμμένο, τι λέτε κι εσείς;, πέταξε παραμονεύοντας την αντίδρασή μου.
- Καθόλου. Είναι γραμμένο απλά, ώστε να αναδεικνύεται η συνθετότητα της πλοκής.
- Παρά ταύτα, τα πρόσωπά της είναι πολύ χοντροκομμένα, δεν συμφωνείτε; Ο κατσούφης ταγματάρχης που γύρισε από την Ινδία, ο γυναικάς διάδοχος που σκορπίζει από δω κι από κει την περιουσία της οικογένειας... (Κοροϊδευτικά): «Δεν ήταν πραγματικά όμορφη, αλλά ήταν χωρίς αμφιβολία χαριτωμένη, με τα μαύρα της κατσαρά μαλλιά και τα τεράστια μάτια της.» Πολύ αδρή περιγραφή, τι λέτε;
- Ένα καλό αστυνομικό μυθιστόρημα δεν ξεπερνά τις διακόσιες πενήντα σελίδες. Οι πολύ εκτενείς περιγραφές κάνουν κακό στην πλοκή.
- Η βραχυλογία δεν αποκλείει την πρωτοτυπία.
- Και τι θα άλλαζε αν η Ζακλίν ντε Μπελφόρ είχε λακκάκι στο πιγούνι; Αν έμοιαζε με φοβισμένη ελαφίνα ή αν ο ήλιος καθρεφτιζόταν στα πυρόξανθα μαλλιά της; Το σημαντικό είναι πως ήταν αρκετά ελκυστική ώστε να γοητεύσει τον Σάιμον Ντούλ αλλά όχι τόσο ώστε να τον κρατήσει.

- Εντάξει. Στην ουσία, η Αγκάθα Κρίστι με μία μόνο προσωπογραφία ασχολήθηκε, του Πουαρό. Κοντοπίθαρος, με ωειδές κρανίο κι ένα γελοίο μουστάκι που το περιποιείται μετά μανίας...
- Εγώ πάλι θα μιλούσα για τη φαιά ουσία του, την ικανότητά του στη διαλεύκανση και την απaráμιλλη γνώση του της ανθρώπινης ψυχής.
- Έτσι τον βλέπετε;
- Έτσι είναι.
- Και γι' αυτό είναι ένας καλός ντετέκτιβ; Ρώτησε ο Μπρυνέ χωρίς να κρύβει τη δυσπιστία του.
- Ο καλύτερος του κόσμου.
- Πώς θα περιγράφατε τη μέθοδό του;
- Το όπλο του Πουαρό είναι ο λόγος. Δημιουργεί αίσθημα εμπιστοσύνης στους υπόπτους και τους μάρτυρες για να τους κάνει να ομολογήσουν αυτά που κρύβουν, ακόμη κι αυτά που και οι ίδιοι αγνοούν. Οι εγκληματίες είναι ανίκανοι να αντισταθούν στον πειρασμό να μιλήσουν για τον εαυτό τους. Ευκαιρίας δοθείσης, ακόμη και οι πιο σκληροί σπάνε και αποκαλύπτουν όσα θα έπρεπε να κρατήσουν μυστικά.
- Θα σας πω όλα όσα ξέρω, υποσχέθηκε ο Μπρυνέ. Όσο για εκείνα που έχω ξεχάσει...
- Θα τα ανακαλύψω, συμπλήρωσα ήσυχα εγώ.

Επιμέρους στοιχεία που συνδιαλέγονται μεταξύ τους

- η αστυνομική λογοτεχνία·
- η αστυνομική λογοτεχνία της Άγκαθα Κρίστι·
επιστημονικές κοινωνιόλεκτοι, π.χ. νευροεπιστήμες
- τέχνες, π.χ. κυνήγι
- Συνδηλώσεις τεχνών, θήραμα και κυνηγός στην
αστυνομική λογοτεχνία

Και το διακείμενο;

- Διακειμενικότητα: διάλογος «... κάθε κείμενο είναι ενσωμάτωση και μετασχηματισμός ενός άλλου κειμένου» (Kristeva 1969, 85).
- Το κείμενο ως αλληλεπίδραση άλλων κειμένων, ως διαρκής ενσωμάτωση της κάθε είδους ετερότητας στην ταυτότητα του κειμένου κατά τη συγκρότησή του.

Μορφές διακειμένων

- Η διακειμενικότητα μπορεί να αναφέρεται σε ένα **θέμα**, ένα **είδος**, ένα **δομικό ή εκφραστικό μοτίβο**, συνολικά στο **ύφος ενός έργου, ενός δημιουργού, ενός ρεύματος, μιας εποχής**.
- Διακειμενική είναι η σχέση του *Οδυσσέα* του Joyce με τον Όμηρο, ή της *Ηλέκτρας* του Giraudoux με την αρχαία τραγωδία και την *Ηλέκτρα* και του Σοφοκλή και του Ευριπίδη.

Μορφές διακειμενικότητας

ρητή (*explicite*) και υπόρρητη (*implicite*),
αναλόγως με το αν σημαίνεται ή όχι

- παράθεμα (*citation/quotation*),
- έμμεση αναφορά/υπαινιγμός (*allusion*),
- παραμίμηση (*pastiche*),
- παρωδία (*parodie/parody*),
- λογοκλοπή (*plagiat/plagiarism*)

Μοντέλο του Genette

Σχέσεις διασύνδεσης κειμένων

- **διακειμενικότητα** (παράθεμα, παστίς και παρωδία, υπαινιγμός)
- **παρακειμενικότητα** (το **περικείμενο** και το **επικείμενο**, ό,τι δηλαδή συνοδεύει το κείμενο εντός και εκτός βιβλίου· κατά τον ίδιον, η ένωση των δύο συγκροτεί το παρακείμενο)
- **μετακειμενικότητα**, το σχόλιο για ένα κείμενο, που μπορεί να μην αναφέρεται ρητά
- **αρχικειμενικότητα**, η σχέση με υπερκείμενες κατηγορίες λόγου και λογοτεχνίας, όπως τα γένη και τα είδη λόγου χάρη· η σήμανση της αρχικειμενικότητας είναι συνήθως παρακειμενική
- **υπερκειμενικότητα**, μετασχηματισμός ενός κειμένου α (υπό-κείμενο) σε ένα κείμενο β (υπερ-κείμενο), για παράδειγμα η Οδύσσεια με την Αινειάδα.

Μια παρουσίαση της διακειμενικότητας

<https://www.youtube.com/watch?v=FzuEorbmaZs>

Μετάφραση και Διακειμενικότητα

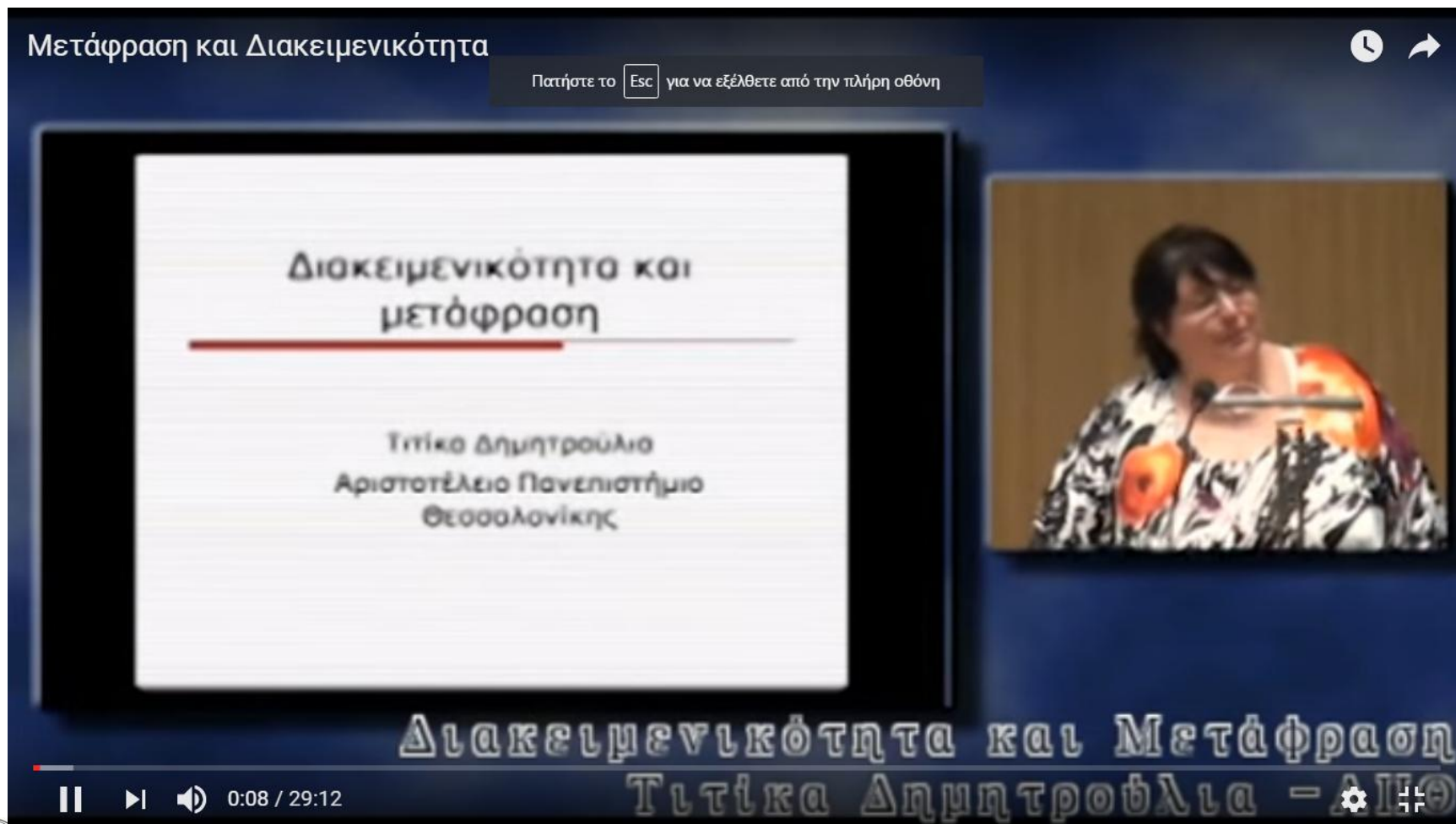
Πατήστε το **Esc** για να εξέλθετε από την πλήρη οθόνη

Διακειμενικότητα και
μετόφραση

Τιτίκα Δημητρούλια
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης

Διακειμενικότητα και Μετάφραση
Τιτίκα Δημητρούλια - ΔΙΕΘ

0:08 / 29:12

A screenshot of a YouTube video player. The video is titled "Μετάφραση και Διακειμενικότητα". The main content is a presentation slide with the title "Διακειμενικότητα και μετόφραση" and the speaker's name "Τιτίκα Δημητρούλια" from the "Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης". To the right of the slide is a small video inset showing the speaker, a woman with dark hair wearing a patterned top, speaking at a podium. The video player interface includes a play button, a progress bar at 0:08 / 29:12, and a volume icon. At the bottom of the video frame, there is a semi-transparent text overlay that reads "Διακειμενικότητα και Μετάφραση Τιτίκα Δημητρούλια - ΔΙΕΘ".

Βιβλιογραφία

Έργα

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «Όνειρο στο κύμα»

Antoine Bello (2015). *Έρευνα για την εξαφάνιση της Εμιλί Μπρυνέ*. Αθήνα: Πόλις

- Genette, Gérard (1982). *Palimpsestes. La littérature au second degré*. Paris: Seuil.
- Kristeva, Julia (1969). *Σημειωτική. Recherches pour une sémanalyse*. Paris: Seuil.
- Δημητρούλια, Τιτίκα (2012). Διακειμενικότητα και μετάφραση: μεταφράζοντας αρχαιοελληνικούς μύθους από τα γαλλικά στα ελληνικά. Στο Ζαχαρίας Σιαφλέκης & Ερασμία-Λουίζα Σταυροπούλου (επιμ.) (2012). *Τριαντάφυλλα και γιασεμιά. Τιμητικός τόμος για την Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού*. Αθήνα: Gutenberg, 361-377.
- Δημητρούλια, Τιτίκα (2013). Η ανάγνωση στη μετάφραση και ο μεταφραστής ως αναγνώστης. Μια επαγγελματική πρακτική. *Intercultural Translation Intersemiotic 2*, <http://ejournals.lib.auth.gr/iti/article/view/3885> (15.9.2015).
- Δημητρούλια, Τιτίκα (2013). «Διακειμενικότητα και μετάφραση», βίντεο, <https://www.youtube.com/watch?v=FzuEorbmaZs> (15.9.2015)
- Δημητρούλια, Τιτίκα & Γιώργος Κεντρωτής (2015). *Λογοτεχνική μετάφραση. Θεωρία και πράξη*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5252>

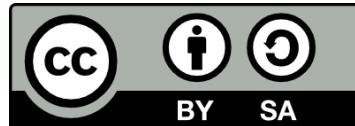
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Δημητρούλια Ξανθίππη. «Λογοτεχνική Μετάφραση Ι. Κείμενο-συγκείμενο-διακείμενο». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://opencourses.auth.gr/courses/OCRS310/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

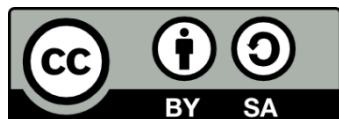
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Ευαγγέλου Χριστίνα
Θεσσαλονίκη, Σεπτέμβριος 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

